

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél " 2 frt 50 kr.
Negyed " 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítatnak.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
bajai Állami tanítóképződeben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Előfizetési felhívás a „BAJA” című vegyes tartalmu hetilapra.

Előfizetési feltételek:

negyed évre 1 frt 25 kr.
fél " 2 " 50 "
egész " 5 " — "

Vidéki előfizetéseket legcélszerűbben postautalványnyal eszközölhetők.

A nagyerdemi közönség szives pártfogását és anyagi támogatását kéri honfiai üdvözléttel

a „BAJA” kiadója.

Felhívás!

A 10 év előtt véghezvitt népszámlálás folyó év végével lejárván, a törvény értelmében ujjonnan lesz foganatostandó.

A miniszteri rendelet szerint ez 1881-ik évi január 1-ső és 10-ike közt lesz oly módon bevégzendő, hogy január 25-éig fel is terjesztendő.

Eendőfogva a város 20 csoportra osztott fel, melynek mindegyikéhez egy számláló ügynök kivántatik.

Miuthogy pedig ennyi szám a város tisztviselőiből, hivatásukhoz tartozó szakmunkák hátránya nélkül ki nem telik, a miniszteri általános utasításnál fogva, mely megengedi, hogy ily esetben más helybeli lakosok, minők a tetleges szol-

gálatban nem álló tisztok, állítástok, az ügyvédek, birtokosok, haszonbérlet, gazdasági tisztok, nyugalmi helyzetben levő hivatalnokok, kereskedők, sat felhivattak mindazok, a kik az ügynökséget elvállalni hajlandók, sziveskedjenek a polgármesteri hivatalnál jelentkezni.

Együttal a közönség értesítettik arról: hogy a népszámlálásnak soha sem volt czéja az, hogy ebből az adófelvétel, vagy egyéb új teher háruljon. Czéjja egyedül a statisztikai tudomány, mely azzal foglalkozik, hogy a föld lakóinak számát előtntethesse, a mi most Europa összes művelt államaiban szinte egyedülleg fogatosították. Mely munkálatnak tehát az adóüggyel semmi összeköttetése nincs, és így senkinek sem lehet oka a népszámlálásnál kivántató adatoknak eltiltóalására.

Kelt Baján, 1880-ik évi szeptember 18 án tartott tanácsülésből

Dr. Hauser Mór,
polgármester

Építsünk állandó színházat!

... És a nemzet mind o g y tértőljon Érezkezzelk győzni a viszályon.

Vörösmarty Mikály

Az utóbbi időkben már többször találkoztunk helyi lapjaink hasábjain az feljajdulással, hogy nem vagyunk képesek a művészetnek állandó hajlékot nyújtani.

És méltán!

Városunk nem csekedhetik állandó színházzal. Az ide vetődő színtársulatok — más alkalmas helyiség hiányában — kénytelenek eloadásaikat oly teremben tartani, mely egy sz. kir. városnak szégyenére válik.

Hogy min, vagy kiknek mult, hogy városunknak mindeddig nincs állandó színháza, azt nem feszegetjük. Hagyjuk a multat, éljünk a jelen- s jövőnek!

Azon idők elmúltak, azon emberek is elhaltak; élünk új idöket s élnek új emberek, kiknek kötelességük van téve a mult hibáit lehetőleg helyrehozni. És a jelen emberei megértették a kor intó szavát, mert ugyancsak iparkodnak városunknak hírt, dicsőséget és jólétet szerezni.

Hogy ez való, látjuk a legújabb időkben.

A vasut-ügy, mely városunkra nézve most már csaknem életkérdéssé vált, jelenleg azon stádiumban van, hogy az részünkre a kormány által biztosított.

Es tagadhatatlan, hogy annak elnyerése a kormány jó indulatán kivül csakis városunk derek képviselőjének és lelkes polgárainak köszönhető.

A városban tett nagyobb mérvű munkálatok szintén fennen hirdetik a polgárok tetterejét és akaratát.

Minden irányban működnek már, csak az állandó színház építése iránt nem látunk semmi buzgalmat. Lapjaink utján lett ugyan már többféle javaslat előterjesztve, de ez az illető körökben a komolyabb és tüzetesebb megbeszélés tárgyát nem igen képezte.

Pedig a művészetnek templomot, a színészetnek segítséget adni erkölcsi kötelesség.

A színészek nemzeti nyelvünknek mintegy apostolai. Az országban a szélrózsa minden irányában hirdetik nyelvünk szentségét. Buzdítják, jelkesítik a népet mindenütt, hogy szerezze a hazát és anyanyelvét. És e buzditással, e tanítással kapcsolatban kellemesen mulattat, szórakoztat bennünket.

Ez a színészetnek hivatása!

És a miénk?

Kötelességünk e vándorló apostoloknak mindenütt otthont, biztos hajlékot szerezni. Kötelességünk őket a kellő pártfogásban részesíteni.

Hogyan tehetők meg ezt jobban, mint állandó nemzeti színház létesítése által?

Ez által nemcsak a nemzeti művelődésnek használunk, hanem a díszes épület által emeljük városunk szépségét is.

De fölösleges ezt bővebben megírni. Jól tudják ezt városunk polgárai mind.

Ép azért azt hisszük, hogy legyen most már bármilyen helyes indítvány a közvélemény használatára téve, az intéző körök fölfogják azt karolni, az állandó színház létesítésének eszméjét magukévé fogják tenni, és annak kivihetésére egymással versenyzve működöndönek.

Mert szilárd meggyőződésünk és megle ohajunk, hogy polgáraink egy állandó színház felépítését asarják, egy szerény indítványal lépünk mi is a nyilvánosság elé.

Nem új a terv, de úgy hisszük

TÁRCSA.

A VADGALAMB ÉS LILJOM.

— Tündéregye. —

Rózsza-hintón *hableányka*,
Ringatja a tónak árja . . .
Harmatgyöngy a szemé párja.

Fehér hattyu, párba' kettő,
— Volna számban tizenkettő —
Végig sikamlik a vizen.

Mint parányi kis angyalok,
Kísérgetik a csillagok,
Beragyogva útja mentit . . .

Szomorú-fűz árnya rezdül,
Égő két szem tör keresztül
Ágán a tö-középig . . .

Halászegény ott epvede,
Szédül, ámul árta lelke
S bámul az *alórhellonre*.

Szive reszket, lángra gyúlvá,
Mondhatatlan ildven ászva,
Hogy, im, újra látja *öt!*

Ez íramlik tova, messze,
Partra hajló hús ígétbe
S andalog virágain.

... *Hableányka*, hova tüntél?
Titkos hang, edes az üdvél,
Esd utána: *halold-e?*

Sír, eped a furulyája,
Csendes, holdas éjszaka —
Hogy föllelje, kit keres . . .

S hableányka lelke ébred,
Mint kit titkos vágya féltett
Sejteleim tele vezet.

S míg az éj esendjét bejárja
Bús tilinkó hó danája:
Érző szíve visszazengti.

Visszazengi halk sóhajban,
S vágyó lelke boldogabban
Néz a távol messzeségbe,

Honnan, mint a rózsza-ágyon
Ránk mosolygó búvos álom,
Leng felé a *hableányka*.

És a dal szől kedvesebben,
Olvadóban, édesebben,
Hogy közelgni látja *öt* . . .

„Jöjj ki, jöjj ki, *hableányka*,
Szívem éite, gyöngyvirága,
Jöjj ki, jöjj ki, légy *enyém!*”

Boldogságom arany álma,
Hadd esokljam szép orczádra
Érted égő lelkemet —

Hadd borulok kebeledre —
Halmom tündér szép szemébe
Órok éitet üdve leaue . . .

Busan szől a *hableányka* —
— Megtiltotta jó anyácska —
Mindhiába, mindhiába!

Halászegény visszasírja:
„Légy sebemnek élet-írja —
Jöjj ki, jöjj ki, légy *enyém!*”

Hableányka halja, halja,
Hullámzik hó-keble hatma
Szent örömben, hó sóhajban.

Cüdvől ég a tünde lélek,
Mintha csak varázsenének
Búvos árján ringana.

— Szíved értem oh ne fájjon,
Oh ne fájjon szép halászom,
Úgy sem lehetek *tied!*

Hableányka hó szerelme
Antak, aki anya-szülte,
Nem nyilik ki sohasem!

Elegetne szíved lángja —
S a boldogság üdve, bája
Kebeled már *halva* leaue . . .

A tilinkó bús sírása,
Epedő, légy, szép danája,
Mindhiába, mindhiába!

Szép *halász* csak kéri, esdi,
Elsusogja, elkezergi:
„Jöjj ki, jöjj ki, légy *enyém!*”

Vágyó lelke mindhiába
Kéri, a szép *hableányka*
Nem hajlíhat a szavára.

— Szép halász te, ften áldjon —
S eltünik a sík hullámon,
Mint egy kedves, búvos álom . . .

Bús halász utána szállna,
Hogyna vérző lelke szárnya
El nem égett volna rég.

Hulló harmat megsíratja,
Szomorú-fűz etakarja,
De meg nem vigasztalhatja.

Ott borongott a nagy éjben,
Mig lelkét is elepedte
S lett belőle *búgó garla*.

Búgó gerle bús dalában
Annyi bánat, annyi gyász van,
Vele sír az, aki halja.

Hableányka halja, halja —
Szép halász emléke abba' —
S könye hull a ringó habba.

Eleszi a lassu bánat:
Hableányból liljom támad;
Artalanság száz virága!

S gyenge *liljom*, hóféherben,
Ott illeg a tói szélen,
Napsugárban, hős esteken.

Ott hajlong zöld bimbájában,
Regg-harmatban fürdve lágyan,
S holdas féyben éjelen.

Éltető láng hó *súgrá*
Csalogatja *nyiladára*,
Mig ki nem hajt hó-virága.

S ha fölötte *búgó garle*
Búbánatos, dalos lelke
Hőn epvede kesereg:

sikert fog aratni, és ép azért ajánljuk figyelmükbe.
Építsünk tehát színházat részvény-társulat utján.

60,000 frtot egy színház birtokába juthatunk, mely vetekedhet a többi vidéki városokéival.

Ha ezen 60,000 frtot felosztjuk 600 a száz forintos részvényre, úgy az könnyen lesz beszerezhető.

Mert nem hisszük, hogy városunkban nem találkoznék 600 olyan egyén, ki száz frtot érték papírra be ne ruházna.

De még ha nem találkoznék is anynyi, vannak olyanok, kik nem egy, hanem két-három, öt, sőt tíz részvényt is vennének.

A részvények jövedelmezőségéről, főleg ha a színház épületben díszes fogadó is van — nem kétekedünk.

E mellett igényt tarthatunk a megyei segélyre is, mert magának az anyagegyetnek, mint erkölcsi testületnek kötelessége területén minden nemes főrekvést előmozdítani.

És van műkedvelő-társulatunknak is pár 1000 forintja, melyet e czélra gyűjtött.

Mindaz csak biztosítja a sikert. Lehetnek azonban olyanok, kik ezen javaslataink ellen felhoznak a pesti népszínház ügyét, melyet kénytelen volt a főváros saját kezeibe venni át.

Ennek, úgy hisszük, megvoltak más, mélyen az a társulat belsőéletében rejlik okai, melyek nem következtek, hogy városunkban is előforduljanak.

És biztatóul nézzünk csak szerte az országban, már majdnem minden nagyobb városnak van állandó színháza, ha nem is készen, de épülőfélben.

Mindentit iparkodnak Thaliának díszes templomát emelni, csak nálunk nem!

Nemrégiben Szombathelyen a „magyarság végső nyugati őrszerény” építettek nem egészen 60,000 frtot olyan állandó színházra, mely a városnak méltó büszkeségét lépezi. A színház*) mű-renaissance modorban épült; van szép előcsarnoka, nézőtérén 100 zártzék, 22 földszinti és első emeleti páholy. 30 erkélyzék s a másodemeleti ülő és álló-helyek összesen 450 embert képesek befogadni.

*) Mint a „Színpad” írja.

Hó-virág, pirban égve,
Ráhajlik a tó vizére,
S búját bele sirja abba,

S várja, várja — s mindhiába —
Nem mülvő vagy rópké fénye
Mint száll vissza menybe véle!

Fehér liljom, szűz virág
Az ártatlanságnak;
Mért hogy kedves éked, bájad
Oly korán leszárad?
Vagy tén a föld nem érdemel,
Hogy magányba rejtszve el:
Közünk csak egy pillanat az élted —
S szép egedt mindig visszakéred!

Paphalmi.

A szerelem ereje.

Franciaiból szabadon.

— BLITZ SÁNDOR TÓL. —

(Folytatás.)

„Bocsánat grófné, hogy még megjegyzni bátorodom, miszerint unokabátyja semmit sem tesz, ami után pénzhez juthatna. A munka —”

„Hogyan, — szólt megvétel a grófné — ő, ki nemes ember, ő dolgoznék? Talán bizony arasson, vagy tét vegyen kezébe? — Ön valóban neveléses?”

„Talán különösek találja, grófné, ha rendes ember rendes keresetet folytat. Dolgozni, munkálkodni, hogy mások szenvedésén segítsünk, hogy önállóságunkat,

Kívánatos volna tehát, hogy nálunk is mielőbb alakuljon egy részvény-társulat, mely az állandó színház létesítését czélozná.

Interpelláljuk ez ügyben különösen a polgármester urat, mint ki minden jó, szép, nemes és bahaftas czél iránti érdeklődésnek már annyiszor tanujelét adá; továbbá az állandó műkedvelő-társulatot is, mely kizárólagosan színház czélra töztött ki czélul.

Apellálunk városunk polgárainak bahaftas áldozatkész-igére, és bízunk azoknak nemzeti jó érzületében.

Hazfiasság a nemzetiségnek!!

Bajaán, 1880. szeptember 24.

Kalmár Rezső.

Pécsett Bács-Bodrogh megye

küldöttsége ezen királyi választásba részesült: „Szivesen látom Bács-Bodrogh-megye földtöjtjét azoknak első sorában, kik távolabb vidékről ide siettek hű érzelmeik tanúsítására. Hiszem, hogy Bács-Bodrogh lakossága békeséges egyetértésben mindenkor az elsők közé lesz, a trón és a haza iránti kötelesség teljesítésében, ápolva és szilárdítva az érzelmeiben különösen azok által, kik hivatalban vannak a megye szellemi és anyagi fejlődésének előmozdítására.

Té-jenek vissza küldöikhez ábrázolatokkal és királyi kognelmem biztósításával.”

Különfelek.

— A királyi Pécsett. Tudvalevőleg ő Főispán Pécsett tartózkodása alkalmával, városunkból küldöttség megnevezett hozzá, a kikkel igen szívesen beszélgetett, sőt városunk polgármesterét megígérte, miszerint nemskorán meg fog látogatni. Gebauer Izor és Beerenfy László urakkal pedig rájuk vonatkozó speciális dolgokról beszélgetett.

† Dömötör Zsúrd volt bajai prókátör, a „Baja” című lapnak egykori szerkesztője, legutóbb 6-becsei kezes üggyel m. h. 23-án tüdőlobban

hogy egy szeretett löny bírását vívjuk ki magunknak; ez nemesti a munkát, és azt, ki azt véghezviszi. Bátorság és kitartás kell hozzá, hogy hanyag életmódunkkal szaktíva, szergalmasak legyünk. Ez mindenesetre nehezebb vának Alfred urnak, de ha valóban szereti őt grófné, megtenné, mert a szerelem már sokkal nagyobb esodkát is mivel. Ha nem félnek, hogy úntatom, példakép egy történetecskéit bátorokodni emondani.

„Figyelme hallgatót fog bennem találni”, mondá a grófné és őrájára tekintett. Hat órára rendelé a kocsi, hogy Párisba visszatérjen; még két óra hiányzott. A gróf székét vón, kissé közelebb ült a grófnéhez, és kezdé.

„Küvés ülvel a fanzia forradalom kitörése előtt Normandiában, Montagne közelében, egy kis kastély állott Pnisay név alatt. A tavasz élekeztével a természet legbájosabb szónyegét teríté a kastély köré, mely az ibolyák, vadrózsák és egyéb réti virágoktól mintegy át volt szórva, kissé távolabb erdőséke zöldelt, melyben oly virgívánással repdestek ide s tova a lég kedvenc dalossai, hamisan kacsingatva a zöld galyakon keresztül, és egymás közt csavogtak, mintha emondani akarnák egymásnak, mit hallottak a patakotól, mely zöld tanyájak alatt oly virgét kedvelve csergendezt el, és sohasem lankadó hullámmelével nem egy virágrogót mesélt; míg férfivá levén, hatalmas karjával egy malomkerékot hajta, mely tulajdonosának majdnem egész vagyonát képezé. A kastély és a malom T... városnak birtokát képezék. A marquis — megengedi grófné, hogy elhalgassam nevét

elhunyt A „Bácska” igen elismerőleg és melegen emlékszik meg róla, írván: „Aki közelebről tudja, hogy a boldogult ártatlan gyengéj mellettme nyí ügy-buzgalmat fejtett ki — pl. az 6-becsei főútkertét ő teremteté — az még sokáig legyelettel fogja őrizni emlékkét.” — Szegény Dömötör Zsúrd! lapja címrajzában láttuk először a vasutat „Bajaán” s most midőn ezen, akkor válméresz idea megvalósításához ügylészük, közel áll, bícsát vett e „hívtány árnyékvilágát”. Fenyekedjék neki békeben az örök világozzal!

— Tűzvész. Mult h6 27-én este felé a Rókus-utczában lévő városi nagy szénapajta, melyet Rády Mihály bérét — a lángok áldozata lett a benne felhámozott nagy mennyiségű takarmánnyal együtt. Mentésről szó sem lehetett, csak arra kelle nagyon ügyelni, hogy a tűz tovább ne terjedjen. Csendes előjárás, Hentse huszárjohadnagy által kirendelt huszárök és a fizelők gondoskodtak a tűz lokalizálásáról.

— Nász. Csütörtökön délelőtt tartotta egybekelését Urúrvy Sándor van Loosz Mariska kisasszonnyal Bajaán. — Áldás és szerencse kísérje friggijét.

— Piaczunk rendezése. Régi közmondás: a hány ház, annyi szokás. Ezt mi is láthatjuk kapitányainkál, kik a rendtelenség tárházához hasonló piaczunkat — igen helyesen — a kiválmalkhoz képest rendezik. A borom-vásárt a vásártérre helyezték át, mi ugyan némelyeknek nincs ügyére, de igen is a rend kövételmenyének valóban megfelel. Igen helyesen intézkedének még, ha a pleb. templomtól a város-házig vezeté utat is megújítanák a két három sorban ült kofaktól, a kik a kocsiökzeledést nemcsak hogy megnehezítik, de sőt a járókélkre veszélyessé teszik. Ezt, hogy kapitányaink megfogják tenni, — az addigi helyes intézkedéseiket figyelembe véve — nem is vonjuk kétségbe.

— Hymen. Császár József bezdáni tanító őt jegyét váltott Burkovics Hermína kisasszonnyal; a bezdáni Burkovics Adám ur kedves ideányvát Áldás és szerencsét kívánunk!

— Az idei szüret eredménye sehoggy sem elégti ki gazdáinkat; hol egy szőlőben a mult évben 60—70 akó

— nem volt már fiatal ember, nagyon is jól ismerté a nagy világ életfolyását, utáta azt és kivonult a sohasem ámitó természetbe, hogy itt Pnisay-ban, a csergő patak mellett éhessen élvonulóságában.

Romlatlan szív és nyugodt lelkiismeret sohasem fél a magánytól, csak a gonoszok van a nagy város mámorító zajára szükségse. A marquis boldogan érezte magát, de néha borus felbő gyanánt vonult el lekön az a tudat, hogy őt is meglepi majd a tehetetlen agkor, amidőn az erő fogyatkozása miatt kikelles foglalkozásáról a vadászatról, — szemelényben gyüvelésé miatt pedig legedebben szórakozásáról; az olvasásról is le kellend mondonia. Mi fog akkor vigaszt és örömet nyújtani neki magányában... Ekkor küldé az ég —”

„Csak nem egy szép fiatal ábt, ki ősz hajába szeretett”, vagott közbe nevetve a grófnó.

„Nem, — válaszolá a gróf mély érzellemel — ily édes ajándékkal nem boldogítá a sors a nemes marquist; csak egy gyermekét ajándékozott neki, egy szerencsétlen árvát, ifjúkori barátjának fiacskáját, ki diesőn, sebek közt hulla el, mindenét — gyermekét — a marquisra bízta. Ez szívesen fogadá a gyermeket és második atya lón az ifju Henriknek.”

„Henrik?” — kérde meglátpve a grófné, ki feszült figyelemmel kíséré az elbeszélést.

„Bocsánat, e név ép nyelvenre jött, — mentegétdőzött a gróf — de ha befo-

bor termett, ott az idén alig szednek 10—15 akót, s az is rosszabb a mult évínél.

Cs6ka Sándor szingizagató ur szindrásulátával — mint halljuk — már e h6 elsején akart városunkba jönni, de miután a színterem renoválásához még hozzá sem fogtak és addig benne játszmái lehetetlen, azt későbbre, valószínűleg 10—15 ére halasztotta.

— Kötöny műslár, idei must-ból készíttve, kapható félkötője 60 koron Sárkány Lázár úr győgyesszertárában. Ajánljuk mint helyi specialitást létszogyászók közönségünk figyelmébe.

† Az aradi tizenhárom. F h6 6-án a nemzet vértanúinak emlékére a belvárosi plébánia templomban innepélyes gyűsziesítéi tisztelet fog tartatni. — Viseltesünk kegyelettel a nemzet vértanúhalállal kimúlt nagyjai iránt!

— Bezdáni levelezőnkől vesszük a következő értesítést: „A bezdáni ifjuság ismét műkedvelői színelőadás-tartott, melynek tisztja jóvedelmét (23 tri 60 kor) a szegény iskolás gyermekek ruházására és tanszerreik való ellátására fordítá. Követés méltó társadalmi mozgalom! A szerencsésen vászadalmi darabot, Szilgityi E. „Háromszözi leányait” kitünő előadással igyekezett érvényre emelni. Polszter Mari (Dankos Katicza), Ágics Katinka, Brecska Anna és Varro Mari kisasszonyok, Právyik Antal és Flóris, Gergely István, Koszorus János és Mantaliom József urak osztokodtak leginkább a megérdemelt taposkban, de még az igénytelenebb mellékszerpek is jól voltak betöltve. — Hgy a darab ily kitünően sikerült, azt főleg Pupák János s. kelész urnak köszönhetjük, ki lankadatlan kitaró munkássággal a rendezés nélkül fáradaimtal magára állította és sikeresen teljesítette. Fogadjá e helyütt is köszönetünket és elismerésünket.”

— Ugyancsak bezdáni levelezőnk írja: M h6 26-án kísérték örök nyug-helyére Volvác György f.ép. plébánost, ki 85 éves korában elhunyt. Ilye nagy-számban kísérték jó lelkipáztörüket, kinek akjai 42 éven át hirdették a leg-szentebb tant, a szeretet tanát s könyök között bucsuztak szeretett pásztörüköt.”

lyással bir az érdeke, melyet hősöm iránt tonusitani sziveskedik, engedelmével Alfrednek akarom nevezni.”

A grófnó elpirult, zavartan síté le pilláit és halk hangon mondtá: „A név mintsem határoz, nevezze hését aminek tetszik.”

A gróf folytató: „A gyermek 10 éves volt, midőn Pnisay-be jött. Anyját szopos gyermek korában veszté el, és miután atyját, aki katona volt, a sors majd ide, majd oda bányta, idegen, szívtelen kezeke bizatot nevelés végett. Oh, grófnó, mikép írjam le önnök az örömet, mely a kis szívet átrezge, midőn a marquisban a leggyengédebb apát és tanítót, a legzodnosabb barátot telé, és a szeretetet, melyet eddig alig ismert, teljes mértékben évezhethe. Határtalan odaadái érzete, mely közel állott az isteni imádozshoz, fakadozott Henrick köhében a marquis iránt, ki fáradhatatlan munkálkodott a gyermek szellemének és lelkeke kimivelésében, nemestésében. Ily gondos neveletés folytán a fiatal emberben már korán fejlődött a vizsgáló és élesen itélő szellem, melyek az ifjut távol tarták azon élvek — gyönyörököt, melyek a jobb érzelmekekt elfojtják, s melyek azért — elvonulván — az emberi szívtelen miszert magynak hátra, mely neki a szerencsétlenség napjában metekörként világítana, vagy támaszok szolgálhatna.

(Folyt köv)

— Zombor magyarosodik. A szomszédban fekvő megyét főváros képviselő testülete szavazatbővítéssel állapította, hogy az utcafelirátok csak magyarnyelvűek legyenek és nem magyar, szerb és német, mint eredetileg tervezte volt.

— A pesti Lloyd társulat dr. Falk Miksa indítványára a „Pester Lloyd” három munkaképtelmén vált szerkesztőségi tagnak egyenként 750 forint nyugdíj szavazott meg.

— Lapunk mai számához mellékelve veszik t olvasóink Brandt Richard gyógyszerész schweizeri labdacairól szóló körlevelet, melyet szívós figyelmükbe ajánlunk.

— Figyelmeztetjük az érdekelteket, miszerint Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján, a Bódogtérten, „Hadmetszési díjalkönyveskék” és egyéb kizsárgi nyomtatványok jutányos áron kaphatók.

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az „Első magyar áll. biztosító-társaság” lapunk mai számában foglalt hírdetésére. — A társaság szolid- és pontosossága sokkal inkább ismertebb a magyar közönség előtt, sem hogy bővebb ajánlásra szorulna.

— Rövid hírek. A miniszteri értekezletben, melyek két hét előtt Budán folytak, megállapították a Szerbia ellen megnyitandó vámháború részleteit. — A névváltóztatási díjat, mely tudvaleg 500 ft. a pénzügyminiszter bejegyzéséveli jobb fogják szállítani, még jobb lenne egészen eltéríteni, hogy minél többen megmagyarosíthatnák neveiket. — Múlt vasárnap Budapesten hópehelyek szállinköztek, egyáltalán pedig a nap is sütött. — Esztergám kereskedői elhatározták, hogy újévől kezdve könyveiket s levelezéseiket magyarul vezetik. Vajha ezt ténnek a többi városok kereskedői is, hogy elejét venni a nagymérvben fenyegető gemanisatiónak! — Pécsen, a király fogadtatása estején 4900 szót adtak fel a távira a hírlapudostok. — Sátoraljaújhelyben a ref. egyház kerület visszautasítja a sárospataki jogacademia megszüntetésére irányzott miniszteri leirát. — Pécsen a soproni német szingargató engedélyt kéro folyamodványát elutasíták, mert a város egy év előtt elhatározta, hogy német szízeszettel többé nem pártfogol, a magyart ellenben évi 2000 forinttal segíteli. Ez intézkedés igen jóval, bárcsak több város követné e nemes tettet!

Csarnok.

Kálmán — Gyözös.

Két évvel ez előtt, a tavaszi napok egyik legszezeiben, midőn már csak a nap bucsucskájától pirult az égölj, s mutató hogy még nem állt be az est — az ivandó téperton setálam, hogy hallgassam a tavaszként szegélyező cserjék leveleinek susogását, a madár dalban gyönyörködhessem, s hogy távol minden zajtól, csodálhassam a természet nagyyszerűségét.

Oly kimondatlanul jól esett nekem, midőn a pázsitra lehevredve átengedtem magam ábrándjárak. A közeli cserjében fehérek madárka énekel: éledelem, hogy élek, el, hogy e gyönyör mulandó.

Midőn volt szerelmem gondoltam, könyök csordultek szememből a pázsitra. Keresves könyvek voltak azok! A kis virágok harmat gyánánt fel szivták — s elhervadtak tőlük....

A nap már sugárit sem engedé láttatni, hanem helyette a hold képe uszott, rengett a tó tókrében — ekkor édes és boldog magányomat hegek zavarták meg. — Hídd el kedves barátom, soha, de soha nem haragudtam jobban az emberekre, mint ekkor, csak azért, hogy felébresztettek merengésomból, gondolataimból, melyek messze-messze, a szerelem honában kalandozik, nem mintha szerettem, vagy szeretni óhajtottam volna valakit, hanem azt gondoltam, hogy

elmult szerelmem boldog óráit élelem át ismét, midőn még a nőt imádo, szeretni tudtam, s életemet adatai vana érte. — de most a szerelem iránt közönyös, a nők irányában pedig hideg vagyok.

A hangok mind közlelebről hangzotak, míg végre kivételtem hogy azok nő és férfiangjai, a kik bizonyára, szintén a magyarák keresnek élvit, hogy itt mondhasssák el egymánsk keblök forró érzelmét, s becsúszhassanak leendő boldogságok felől.

Egy bokor mögö húzóda láttam mint mentek a tó parton és csevegtek. Felismerem mindkettőjüket.

— A nő közep termelű, szőke fűrd s rózsza piros arca volt, az egész szempár szabályos orr és a piciny száj nyomban emeltek szépségét; a férfi magas termeltű fekete haja, sötét kek szemű volt, állát pedig hatalmas körszakáll akarta öklendépe ez ellenkező tette. A nő Istvánfi Anna, a férfi pedig Harmatossy Árpád volt.

Utánok indultam, hogy hallhassam csvegéseiket, mert azt elhíhetem, hogy a ki lemondott a szerelemtől, annak jól visk mások szerelmekedését végig látni, végig hallani.

A tölgyek alatt zöldölő pázsitra létek, az ifjú hölgyéhez simult s beszélni neki a szerelem ifjú hangján, melyet én a közlebről ép oly tisztán hallottam, mint a nő.

— A szerelem az egyedüli mely keblemet boldogsággal tölti el, kezdé az ifjú a szerelem az, mely feleletti velem kínos perzelemet, mely esilapítja fájlalmaimat... Annám!... nem mondhatom el, hogy mily boldog vagyok, ha csendes éjeken szobámban alve kegyedre gondolok... Kegyet nekem mindenem! Édes álom, drága boldogságom!

E szavak után az ifjú arczáról némi félelem volt leolvasható: majd jobbra, majd balra tekintett, mintha valakit várt volna. helyesebben, mintha valamiele kellemetlen meglepetést akart volna nem meglepetessé tenni.

A nő erősen feliratt ifjú halványuló arczára, a ki egy erőltetett mosoly alá iparkodott igaztosságát rejteni ekkor, s azt kérde tőle: — Árpád, miért oly igaztolt ma?... miért tekintget oly sokszor a sűrű felé, s miért van igen nagy vérfolt?... Adjuk mindezekre választ!... Kérem, — szerelmemre kérem, mondja meg nem-e vérontás oka igaztosságának az ezért tekint a sűrű felé, mintha illődtől várna onnan, s nem e a meggyilkolt vére ana vérfolt, mely ott a meggyilkolt ingén?... Mielőtt ide jött nem gyilkos vasat forgatott-e kezében?... oh mondja!... eleljen mindezekre!... Oh Istencem mily örült gondolat és szavak ezek!... de törelmetlenkedem, ... a vérfoltól irtódom?... Mondja, ... oh mondja mi történt?... nyugtasson meg!

Az ifjú ajkáról eltűnt az az erőltetett mosoly, s folyton setélő arca, mintegy megerősítendé engede a nőt az előbb kérdéseitek valóságáról, azután töredezett hangon felelt:

— Igaztosságomnak oka a vérfolt, azért tekintek folyton a sűrű felé, hogy nem őt látom-e jönni, ... hah! mintha folyton hallanék hitemtől, esdő szavait!... Igen, ez igaztosságomnak oka!... A vérfolt megorzhat, ha rátekinék... Istencem, mily kínos az én helyzetem!... de volt oka mindennek... Meccnyugtatom azonban kegyedet arról, hogy gyilkos nem vagyok!... Nem, én nem vagyok gyilkos, hanem igazságok szolgáltatót tiszta jellemű ifjú, kinek kezem elött akkor is az imádot képe lebegett, midőn kezében a gyilkos vas villant meg, ki akkor is első helyre helyezte a szerelemet, hanem előtte a hatal állott borzostó és szivrendítő fájdalmival, s a ki abban a meggyőződésben van, hogy szerelme viszonzottak!

— Igen!... igen! válaszolá a nő; — további szavait azonban hangos kiáltások gátolták meg: „Árpád!... Árpád!”

Mint villám, ugrottak fel, s különösen Árpád sietett a hangok felé.

Egy ifjú jött halálsápadtan, s lígheze ezt mondá: „Harmatossyné Ó nagyságát, édes anyját meggyilkolták!”

Árpád arca a sápadtság borítá el, — azután fájdalmas hangon mondá: „Megbocsát

kedves Annám, hogy rögtön távozzom; lesa szives Thany Erő barátomat kísérőül joganék!... ezzel az ifjura, ki a hirt tudatá mutatót, ő pedig tutott buza felé....

Anna remegett, borzadt... Árpád ingén vérfolt... buza meggyilkolva...

Mután Anna Thany Erő karján távozott, én felemelkedtem illő helyzetemből a gondolkoztam a látottak és hallottak felett. A vérfolt, a reszkető hang, mind megerősített engem is azon véleményben, hogy Harmatossy Árpád anyagyilkos.

Már heálított lókedvesen az est, midőn elhagytam a tó környékét és távoztam hazra.

A kiputított sor egy telev történetét rejti magában, a mi alott Annát megyuttatta azon tudat, hogy imádoja nem anyagyilkos, mert az igen látható vérfolt eredetét tanukkal beazonosította, sőt mi több Harmatossy Árpád is egészen megváltozott jó kedv s öröm volt arczára vana.

Küvetektek mind n nap együtt: órákig elbeszéltek álmaikról, de legtovább hő szerelmekről.

Egy zímankús novemberi napon kelendett megrötennie Anna és Árpád egybekelésének...

Ép az esküvőn voltak a templomban, midőn Istvánfiékhoz nagy fegyveres ember ment, hogy Harmatossy Árpádot, mint anyagyilkost elfogjak.

A cselebségen küll senkit sem találtak otthon, azért eltávoztak; s azt mondták, hogy rövid idő alatt visszatérnek. (Igy beszéltek el nekem a házbeliek.)

Orontól sugarzó arczaval térünk vissza a lakba az ifjú párral, de alig pár percz múlva azok a vidám arczok elkomorultak, a mosolygó ajkak elnémutak, mert az emlitett négy fegyveres ember megerkezett s átványtá Árpádnak az elfogatósi parancsot.

— En anyagyilkos!... kiáltott Árpád Én? ki életemnek jobban szerettem anykmat?... Ez nem lehet!

A törvény emberei köteleességeket teljesítettek; ráverték kezre a vasat s mindennek szemelattára, kísérték a börtönbe. — Szegény Harmatossy! Menyasszonya keblelőri, menzországból, börtönbe hurcoltatott.

Anna eljött s nem is eszmélt fel többé e földön, hanem ott, hol imes család sőt, hol nincs gyilkos férj....

A lakodalmi meztőlől gyászmenet lett....

Másnap, midőn tenetni akarták Annát, megerkezett Árpád.

Elfogatása egy árúkolónak hazug vallomásra történt, ki szintén látta a vérfoltot az ingen — az anya halálánapján, — de bebizonyult, hogy inge ugyanazon napon vivott kard párbajban — melyről senkinek sem volt tudomása — kapott sebből lett véres. — Szegény Árpád egy poklot érzelhet kebleben, a mikor Annát kiterítve látta. — Kirohant egy mellék terembe és ott löbe lötte magát.

Nem akarta, hogy a fájdalom hasítsa meg szivét.

Barátom, én is, ki utolsó perczig büsnöknek hittem őt, könyzotem koporsójánál, ki akkor halt meg, midőn élni kezdett, vagyis, mikor a világ előtt tisztázta usgát, hogy ő nem anyagyilkos!

Nagyon természetesen virág díszít sírkalmakon; hisz ők is virágok voltak!... Hanem nem eszmélt látom ám, hogy kisé nagyon is megyújt a történetek, bár már vége felé eléggé egybevont. De ne eslád ezt, mert Miska, a borzas nyju szedő gyerek, — ki eue sorokat várja — szobámban már mindent felfogtatott, s hogy megzabaldulhassak tőle, mihamarabb, a cselekményeket összeszortítottam.

Miska fuss! Téged pedig a viszontlátásig üdvozel!

Dreisziger Kálmán.

Szerkesztői sürgöny.

A „bajai lapos (haszai) egytel” ez ennikre a „válasz” jöv számunk kezdődik.

Árpád arca a sápadtság borítá el, — azután fájdalmas hangon mondá: „Megbocsát

Lapunk 46-ik számában közzölt „Betűrejtvény” megfejtése:

OSTROLENKA
SOPHOKLES
TANCOLAS
ROZSNYO
ORDÓDY
LAJOS
EVET
NÁD
KÓ
A

Helyesen megfejtették: Nits Zseni k. a. (Baja), Mayer János ur (Baja), Petrovácz Sándor ur (Baja), Petrovics Lujza k. a. (Nagyvárad), Weinberger Gizella és Mari k. a.-ok (Baja), Orbán János ur (Duna-Földvár), Czernay Mari urolgy (Baja), Dreisziger Ferenc ur (Baja), Stern Benő ur (Baja), Bigl Bálint ur (Baja), Levay Mariska k. a. (Bpest), Kovács-Zsivánovits Katica uró (Baja), Dreisziger Kálmán ur (Baja), Hitzhaus Péter ur (Baja), Gyulay József ur (Baja), Hága János (Baja), Jung Károly ur (Baja), Rausch F. ur (Temesvár), Vida Ferenc ur (Baja).

A sorolás eredménye a következő: Elsőnek kibuzatott Weinberger Mari k. a., másodiknak Dreisziger Ferenc ur.

Betűrejtvény.

Stern Benő től.

M	S	R	O	A	N	R	J	A
J	A	V	V	Z	I	I	S	
A	S	I	A	S	S	I		
O	O	D	Z	P	I			
Z	S	I	S	I				
O	S	E	P					
B	N	C						
R	I							
I								

E betűk úgy helyezendők el, hogy első sora fölülről lefelé és előlről hátrafelé oly hatalmas folyam nevet,

2. a korcsma egy elnevezését
3. koronázott állat,
4. világhídtől hadvezér,
5. férfi nevet,
6. női nevet,
7. régi fegyvert,
8. olasz folyamot,
9. az „ABC” 9-ik betűjét adja.

Megejtések f. hó 16-ig fogadtatnak el.

Üzleti tudósítások.

Baján, 1890. október 2-án.

Buza	10.70
Zab	5.40
Bab	8.50
Árpa	5.70
Rizs	9.50
Kéles	5.80
Kukorica	5.—
Az árak 100 kilogr. után.	

Asz elő cs. kir.

DUNAGÓZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállító hajónak

MENETRENDJE.

Pósta-hajómenetek:
Bajáról Budapestre: szombat kivételével naponként reggeli 4 és fél órakor
Bajáról Orsovára: hétfő csütörtök és szombat között 6 órakor.

Személyszállítóhajómenetek:
Bajáról Budapestre: naponta d. u. 4 órakor
Bajáról Mohácsra: ... esti 8

Felölés szerkesztő:
Dr. BARTSCH SAMU.

Kiadó-tulajdonos:
NÁNAY LAJOS

HIRDETÉSEK.

Egészen új rendszer után készült

BOR-

GYÜMÖLCS-SAJTÓK

köresavar nélkül, melyek 2-szer oly gyorsasággal sajtolnak, mint a régi présék. Felállításukhoz kevés térség szükséges, amelleti igen könnyen kezelhetők igen szilárdan építvek és tartósak.

Áraik a sajtók nagysága szerint 75 frtól felfele franco Bees. — Kivánt mintarajzok bérmentve és ingyen küldetnek. Ügynökök kerestetnek.

PH. MAYFARTH & Co.

gépgyár Frankfurt a/M. és Beesben: Praterstrasse 74.

6639. 1880. kig.

Levélbeli megrendelések pontosan oszköndítetnek.

Gyönyörű szép **női-rubakelmék** valamint divatos **kész női öltözékek** legelőszöbben kaphatók **HAMBURGER ADOLF** női divatru raktárában **BUDAPEST,** Koronaherczeg-utca 10.

Minták ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

Közhirül tétetik, hogy a magas ministerium leirataként az ország határában, jelesen Somogy megye Vizvár községhez tartozó Jama nevű pusztán, úgy Horváthország egy községében a keleti marhavész kiütött, minélfogva Bácsvármegye területe onnan elzaratvan, mindenki óvakodásra figyelmeztetik.

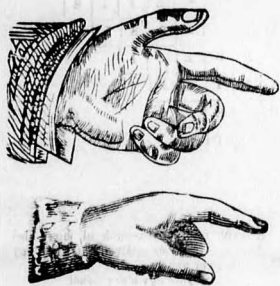
Mint hogy pedig ezen vész más vidékre könnyen áthurezolható, ugyanazért rendeltetik, hogy mindenki a birtokában levő marha netaláni megbetegedését az evégre Polgármester úr elnöklete alatt megalkított vészbizottságnak büntetés terhe alatt azonnal bejelenteni kötelees.

Továbbá figyelmeztetnek az illetők, kik vásárokra marhát hajtani akarnak, — hogy a marhajárlaton kívül Rendörkapitány úrtól az itteni egészségi állapotról szóló igazolványt megszerezze, — mint hogy különben a vásárok helyére be nem bocsájtatnak.

Baján, 1880. évi szeptember hó 25-én

Allaga Imre,

főjegyző, polgármester-helyettes.

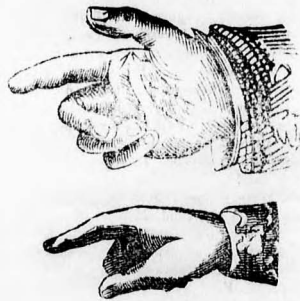
Minden kiállítás az első érdem-éremmel kitüntetve.

Ezüstérem Páris 1878.

PROLEJ. MÜLLER

Ép- és rostá-lemez gyára
Budapesten

a Margit-híd közelében, készíti
Trieuröket (bontóly választó) 6 különböző nagyságban,
Trieur hengereket mármok számára.
Képtartókat.
Szelelő rostákat.
Szállító és rostákat esőplögépek számára.

AZ

Első magyar általános biztosító társaság

ingyen

biztosít az első évre

LAKHÁZAKAT ÉS GAZDASÁGI ÉPÜLETEKET

úgy, hogy a **díjfizetés**

az ingyen év előzetes elvezete után

csak a második évben veszi kezdetét,

ha az ily épületek nála **hat évi** tartamra biztosítatnak.

Bővebb felvilágosítást nyújt

az **Első magyar általános biztosító társaság** bajai főügynöksége.